

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

УДК 378:61

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

ФОРМУВАННЯ ЛІКАРЯ-ДИТЯЧОГО ХІРУРГА НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

В. А. Дігтяр, О. Г. Садовенко, М. О. Камінська, М. В. Савенко

КЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

FORMATION OF DOCTOR-PEDIATRIC SURGEON AT THE DEPARTMENT ON PEDIATRIC SURGERY

V. A. Dihtyar, O. G. Sadovenko, M. O. Kaminska, M. V. Savenko

SE «Dnepropetrovsk Medical Academy of the Ministry of Health of Ukraine»

Для формування у студентів об'ємного клінічного мислення в дитячій хірургії необхідно їх залучати до роботи у студентському науковому гуртку (СНГ) починаючи з молодших курсів. Саме через СНГ ми формуюмо кадри майбутніх лікарів-дитячих хірургів, які мають достатній теоретичний та практичний рівень знань, які вони отримують під час роботи на кафедрі та у відділеннях клініки дитячої хірургії. Робота в СНГ дозволяє студентам краще освоїти дисципліну, в повному обсязі опанувати практичними навичками і вміннями необхідними для дитячого хірурга. Гуртківці, починаючи навчання в інтернатурі, володіють достатніми знаннями необхідними для роботи з хворими і мають практичні навички, що дають можливість активно працювати у відділеннях лікарні та операційній.

To form the bulk of the students thinking in clinical pediatric surgery should involve them in student scientific society (SSS) from the first years. It is through the SSS we form future cadres of medical pediatric surgeons who have sufficient theoretical and practical knowledge they receive while working in the department and pediatric surgery clinic in department. Work in the SSS allows students to better master the discipline to fully master the practical skills and abilities necessary for the pediatric surgeon. Study group starting internship, have sufficient knowledge necessary to work with patients and have practical skills that enable active work in hospital department and operating.

Ключові слова: студентський науковий гурток, лікар, дитячий хірург.

Key words: student scientific society, doctor, pediatric surgery.

Вступ. Однією з найважливіших клінічних дисциплін, обов'язкових для педіатрів в медичних вузах є дитяча хірургія. Однак для її вивчення Робочою програмою відведено не достатня кількість годин: на 5 курсі 30 годин для студентів лікувального та педіатричного факультетів і на 6 курсі 18 годин для студентів лікувального та 72 години для студентів педіатричного факультету і 8 годин лекційного матеріалу. У зв'язку з цим участь студентів в науковому гуртку на кафедрі дитячої хірургії є важливим складовим елементом підготовки майбутніх педіатрів і дитячих хірургів.

Основна частина. Ми починаємо залучати студентів до роботи в науковому гуртку з другого курсу, так як вже наявні знання, отримані ними раніше на інших теоретичних і клінічних кафедрах, дозволяють їм вивчати дитячу хірургію і приймати участь у проведенні наукових досліджень. При цьому не слід прагнути дати якомога більше знань, а насамперед зацікавити студентів до більш поглибленого вивчення предмету.

Робота наукового гуртка на кафедрі проводиться в 3-х напрямках: теоретичне вивчення предмету, проведення власних досліджень та практична участь в роботі відділень лікарні. Теоретична частина передбачає використання студентами сучасних можливостей отримання інформації шляхом вивчення монографій, статей, інтернету.

Власні дослідження проводяться при роботі з архівними матеріалами, зборі анамнезу, різні види анкетування хворих. Цей вид дослідницької роботи студенти здійснюють спільно з кафедральним співробітниками, інтернами та клінічними ординаторами, які допомагають студентам і направляють їх дії. Доповіді на засіданнях гуртка проводяться у вигляді мультимедійних презентацій. Результатом дослідження є доповідь, яка представляється на підсумковій науковій конференції студентів медичної академії та інших конференціях, форумах. Даний метод сприяє не тільки глибокому освоєнню матеріалу, але і придбання навичок публічних виступів та спілкуванню. При виборі теми

дослідження ми завжди виходимо з побажань студентів. Важливе значення надається особистим якостям студента, індивідуальним здібностям, а також розвитку активної пізнавальності і відповідальності перед хворими.

Практична частина складається в участі студентів в обстеженні хворих, в тому числі і присутність на операціях, що є єдиною активною формою оволодіння тими чи іншими професійними навичками. Безпосередня робота студентів з хворими в палатах, перев'язочній і операційній, чергування по наданню першої медичної допомоги сприяють формуванню грамотного дитячого хірурга, що володіє необхідними навичками практичної роботи і подальшого вдосконалення і поглиблення отриманих знань.

На наш погляд для формування у студента об'ємного клінічного мислення в дитячій хірургії необхідно проводити спільні засідання студентського наукового гуртка із суміжними спеціальностями, такими як хірургія, нейрохірургія, гнійна хірургія, анестезіологія і реанімація, педіатрія. Саме через студентський науковий гурток ми формуюмо кадри майбутніх лікарів-дитячих хірургів, так як при зарахуванні до клінічної ординатури гуртківці мають переважне право при зарахуванні до неї.

У 2015 році на кафедрі вперше почала працювати «Літня хірургічна школа». Після закінчення семестру студенти 2–5 курсів працювали в хірургічних відділеннях обласної дитячої клінічної лікарні. Спільна робота студентів різних курсів сприяє більш повному оволодінню практичними навичками і вміннями необхідними в догляді та лікуванні дітей з хірургічними патологіями. Для майбутніх педіатрів і дитячих хірургів важливо навчитися спілкуватися з маленькими пацієнтами та їхніми родичами. Під час «Літньої хірургічної школи» студентами 2 медичного факультету була організована для дітей, які перебувають на лікуванні в КП «ДОДКБ» ОДА, постановка казки. Додаткове спілкування з маленькими пацієнтами дає можливість майбутнім педіатрам краще пізнати дитину, що буде сприяти більш активному їх спілкуванню.

За останні 5 років з 48 осіб, які пройшли через студентський науковий гурток, надійшло в інтернатуру 27 осіб, які набагато успішніше освоїли нашу спеціальність, ніж ті, хто не працював в науковому студентському гуртку. Після успішного навчання в інтернаті за спеціальністю «дитяча хірургія» в клінічну ординатуру були зараховані 7 осіб, з них 2 студента факультету іноземних студентів.

Висновки. Студенти-гуртківці, після закінчення навчання в академії, мають більш чіткі уявлення про свою майбутню спеціальність.

Робота в студентському науковому гуртку дозволяє студентам краще освоїти дисципліну, в повному обсязі опанувати практичними навичками і вміннями необхідними для дитячого хірурга, дає можливість почати дослідження, активно проводити теоретичний пошук і займатися власними дослідженнями.

Гуртківці, починаючи навчання в інтернаті, володіють достатніми знаннями необхідними для роботи з хворими і мають практичні навички, що дають можливість активно працювати у відділеннях лікарні та операційної.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ

Б. Я. Дмитришин, О. І. Шишак, О. А. Варварук

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Вступ. Зростання обсягів навчальної інформації в стислих рамках до дипломної освіти майбутніх лікарів викликає необхідність формування у студентів вмінь і навичок самостійної роботи. Особливо актуальним залишаються питання вибору оптимальних навчальних технологій та формування адекватної мотивації до самостійного навчання.

Метою роботи є аналіз організації ПАСР студентів IV курсу медико-психологічного факультету.

Основна частина. Позааудиторна самостійна робота полягає в підготовці до практичних занять та ПМК; повторенні пройденого з фундаментальних дисциплін матеріалу; поглибленому вивченні пройдених з предмету тем; самостійному опрацюванні тем, що не вивчаються в сітці аудиторних занять, але перевіряються під час ПМК.

Основними методичними матеріалами для ПАСР залишаються оновлені відповідно до нового навчального плану 2015 року методичні вказівки для самостійної підготовки до практичного заняття для студентів за всіма темами практичних занять відповідно до календарно-тематичного плану. Більш стислий і фаховооновлений зміст теми, доопрацьовані тестові завдання, клінічні задачі і особливо питання для підготовки до заняття разом з переліком найновішої основної та додаткової літератури створюють основу для якісної підготовки до заняття.

Опрацювання матеріалів підготовки до практичного заняття, а також тем, які не входять до плану аудиторних занять, здійснюється за допомогою вперше в цьому навчальному році створених зошитів для самостійної роботи студентів, в яких детально розглянуто всі аспекти теми, що вивчається, подано конкретні завдання для виконання. Матеріали щоденної підготовки до тем практичних занять викладач перевіряє в робочому зошиті на підготовчому етапі практичного заняття, оцінює кількістю балів, яка складає 50% від кількості балів за підготовчий етап; отримана оцінка за самостійну домашню підготовку входить в загальну оцінку за заняття.

Самостійне додаткове опрацювання тем, які недостатньо розглядаються на аудиторних заняттях, здійснюється в логічній послідовності тем в рамках змістового модуля і диференційовано оцінюється у формі співбесіди на підсумковому модульному контролі.

За рахунок консультативних годин викладачі кафедри читають оглядові лекції за винесеними на самостійне вивчення темами та переліком вузлових питань літератури.

Опрацювання нових тем також здійснюється шляхом конспектування, реферування, складання тез; до ПАСР також належить вивчення медичних документів, зокрема наказів, стандартів надання медичної допомоги; самостійне спостереження за хворими, їх обстеження, написання історії хвороби.

Особливо цікавим для студентів та цінним для викладачів напрямком ПАСР є виконання індивідуальної самостійної роботи, яка включає підготовку доповідей, наукових повідомлень і виступ на науково-практичних конференціях; переклад спеціальної літератури; виконання конкретних індивідуальних завдань (наприклад, психометричні дослідження у дітей з соматичною патологією); залучення студентів до активної науково-пошукової роботи різного рівня складності з тематики НДР кафедри. В процесі виконання пошукової роботи обов'язковим для медичних психологів є простежити зв'язок конкретного патологічного стану з віковими особливостями нервово-психічного розвитку та психотравмуючими факторами.

Висновок. Досвід впровадження різноманітних технологій в організацію СР свідчить про підвищення ефективності засвоєння тем і підвищення мотивації студентів до навчання. Зміст, методичне забезпечення та консультативна робота потребують подальшого вдосконалення.

Література

1. Оптимизация самостоятельной работы студентов на хирургических кафедрах с применением методологии концепт-картирования / В. И. Лупальцов, Р. С. Ворошук, А. И. Ягнюк, И. А. Дехтярук // Вісник проблем біології та медицини. – 2011. – №1. – С. 47–51.
2. Думанський Ю. В. Освоєння студентами практичних навичок при кредитно-модульній організації навчального процесу: проблеми та пошук шляхів її вирішення / Ю. В. Думанський, О. М. Талаласенко, М. Б. Первак // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С. 79–81.
3. Півторак К. В. Формування особистості та мотивації до навчання у студентів медичного університету / К. В. Півторак, І. В. Феджага // Медична освіта. – 2011. – №4. – С. 28–31.
4. Вершинська О.Б. Проблеми формування навчальної мотивації студентів ВНЗ / О. Б. Вершинська. – 2010. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://tme.umo.edu.ua/docs/Dod/1_2010/VERSHYNSKA.pdf.